
**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION EXTRAORDINAIRE 1991-1992 (*)

24 SEPTEMBRE 1992

PROJET DE LOI

**modifiant les lois portant
le statut des objecteurs de
conscience coordonnées
le 20 février 1980**

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — EXPOSE GENERAL

Les lois portant le statut des objecteurs de conscience coordonnées le 20 février 1980 disposent que la durée du service civil à accomplir par l'objecteur de conscience est, selon le secteur auprès duquel il est affecté, soit de 4 mois, soit de 8 mois, supérieure à la durée du service à accomplir par le milicien en Belgique.

En cas de forte réduction de la durée du service des miliciens, ces dispositions des lois coordonnées deviennent exagérément pénalisantes pour les objecteurs de conscience.

En effet, une réduction pour les miliciens, du temps de service à 8 mois a pour conséquence de porter au double la durée du service à effectuer par un objecteur de conscience affecté dans le secteur socio-culturel.

Le texte en projet vise, en modifiant la règle du calcul du temps de service des objecteurs de conscience, à éviter une telle disproportion.

(*) Première session de la 48e législature.

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

BUITENGEWONE ZITTING 1991-1992 (*)

24 SEPTEMBER 1992

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wetten
houdende het statuut van de
gewetensbezwaarden,
gecoördineerd op
20 februari 1980**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. — ALGEMENE TOELICHTING

De wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980, bepalen dat de duur van de door de gewetensbezwaarde te verrichten burgerdienst naar gelang van de sector waarvoor hij aangewezen wordt, ofwel 4 maanden, ofwel 8 maanden meer zal bedragen dan de door de in België gestationeerde dienstplichtige te vervullen diensttermijn.

In geval van een sterke vermindering van de diensttermijn van de dienstplichtigen worden deze bepalingen van de gecoördineerde wetten al te nadelig voor de gewetensbezwaarden.

Een vermindering tot 8 maanden van de diensttermijn voor de dienstplichten zal immers leiden tot een verdubbeling van de diensttermijn die een in de socio-culturele sector tewerkgestelde gewetensbezwaarde moet vervullen.

De ontwerptekst heeft tot doel een dergelijke wanverhouding te voorkomen door de berekeningswijze van de diensttermijn van de gewetensbezwaarden te wijzigen.

(*) Eerste zitting van de 48e zittingsperiode.

Plutôt que d'ajouter 4 ou 8 mois, selon le cas, le présent projet fixe, pour les objecteurs de conscience, la durée du service à dix ou douze mois, selon le cas; et ce à partir de la levée 1993.

Par ailleurs, le présent projet vise à éviter qu'un objecteur de conscience ayant obtenu le statut ne puisse, en renonçant tardivement à son statut, passer d'une levée pour laquelle il serait soumis à un service à une levée pour laquelle il s'en verrait dispensé.

En effet dans la situation actuelle, l'objecteur de conscience qui renonce alors que les opérations d'entrée en service civil qui le concernent sont en cours, se voit versé au contingent dont la remise à l'autorité militaire est en cours. Par ce biais, l'objecteur qui a renoncé, et qui ne comparait pas au C.R.S. avant le 15 octobre se voit octroyé un sursis supplémentaire.

Si ce sursis lui permettait de passer de levée 1993 à la levée 1994, ce serait évidemment totalement abusif.

Afin d'éviter un tel abus, le texte en projet prévoit que l'objecteur attaché à la levée 1993 y restera définitivement rattaché même au cas de renonciation.

II. — COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Cet article fixe le temps de service de l'objecteur de conscience affecté à la Protection civile.

Art. 2

Cet article fixe la durée de service de l'objecteur de conscience affecté respectivement dans le secteur soins de santé-assistance aux personnes et dans le secteur social ou culturel.

Pour l'objecteur de conscience affecté dans le secteur soins de santé-assistance aux personnes, la durée du service est identique à celle de l'objecteur affecté à la Protection civile (dix mois).

Pour l'objecteur de conscience affecté dans le secteur social ou culturel, son temps de service sera de douze mois.

Art. 3

Cet article empêche l'objecteur de conscience de passer de la levée 1993 ou d'une levée antérieure à la levée 1994 par renonciation à son statut.

Eerder dan 4 of 8 maanden toe te voegen naar gelang van het geval, stelt het ontwerp de duur van de dienst voor de gewetensbezwaarden vast naar gelang van het geval, op tien of twaalf maanden en dit vanaf de lichting 1993.

Daarnaast heeft dit ontwerp tot doel te voorkomen dat een gewetensbezwaarde die het statuut verkregen heeft, door laattijdig af te zien van zijn statuut, van de ene lichting waarvoor hij aan een dienst onderworpen zou zijn, zou overgaan naar een andere lichting, waarvoor hij daarvan vrijgesteld zou zijn.

In de huidige situatie is het immers zo dat een gewetensbezwaarde die afstand doet van het statuut, terwijl de verrichtingen inzake oproeping voor de burgerdienst die hem betreffen aan de gang zijn, overgeheveld wordt naar het contingent waarvan de terbeschikkingstelling aan de militaire overheid bezig is. Aldus krijgt de gewetensbezwaarde die afstand gedaan heeft, een bijkomend uitstel.

Als hij door dat uitstel van de lichting 1993 naar de lichting 1994 zou kunnen overgaan, dan zou dat totaal ongerechtvaardigd zijn.

Om dit misbruik te voorkomen, voorziet de ontwerpstekst dat de gewetensbezwaarde ingedeeld bij de lichting 1993 definitief aan deze lichting gehecht blijft zelfs in geval van afstand.

II. — COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel stelt de diensttermijn vast van de gewetensbezwaarde aangewezen bij de civiele bescherming.

Art. 2

Dit artikel stelt de diensttermijn vast van de gewetensbezwaarde die respectievelijk aangewezen is voor de sector gezondheidszorg-bijstand aan personen en voor de sociale of culturele sector.

Voor de gewetensbezwaarde die aangewezen is voor de sector gezondheidszorg-bijstand aan personen, is de diensttermijn dezelfde als die voor de gewetensbezwaarde die aangewezen is voor de civiele bescherming (tien maanden).

Voor de gewetensbezwaarde die aangewezen is voor de sociale of de culturele sector zal de diensttermijn twaalf maanden bedragen.

Art. 3

Dit artikel verhindert de gewetensbezwaarde over te gaan van de lichting 1993 of van een vroegere lichting naar de lichting 1994 door afstand van zijn statuut.

Art. 4

Cet article limite la portée des articles 1er et 2 de la loi aux objecteurs de conscience rattachés aux levées 1993 et suivantes.

*
* *

Telle est, Mesdames, Messieurs, la teneur du projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations.

*Le Ministre de l'Intérieur et de la
Fonction publique,*

L. TOBBACK

Art. 4

Dit artikel beperkt de draagwijdte van de artikelen 1 en 2 van de wet tot de gewetensbezwaarden die ingedeeld zijn bij de lichteningen 1993 en volgende.

*
* *

Dit is, dames en heren, de draagwijdte van het wetsontwerp dat de Regering de eer heeft aan uw beraadslagingen voor te leggen.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en
Ambtenarenzaken,*

L. TOBBACK

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'Etat

**Avant-projet de loi modifiant les lois portant
le statut des objecteurs de conscience
coordonnées le 20 février 1980**

Article 1er

A l'article 18, alinéa 1er, des lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980, modifié par la loi du 20 avril 1989, les mots « Son temps de service dépassera de quatre mois celui imposé aux miliciens non visés à l'article 63, § 2, des lois coordonnées sur la milice et effectuant leur service actif en Belgique et non candidats gradés de réserve et faisant partie du contingent de l'armée qui porte le millésime de l'année pendant laquelle il entre en service à la protection civile » sont remplacés par les mots : « Son temps de service sera de dix mois ».

Art. 2

A l'article 19, alinéa 1er, des mêmes lois coordonnées, modifié par la loi du 20 avril 1989, les mots : « Son temps de service dépassera de quatre mois celui imposé aux miliciens non visés à l'article 63, § 2, des lois coordonnées sur la milice et effectuant leur service actif en Belgique et non candidats gradés de réserve et faisant partie du contingent de l'armée qui porte le millésime de l'année pendant laquelle il entre en service s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 1er, 1°, a, ou dépassera de huit mois ce service s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 2, 1°, b » sont remplacés par les mots : « Son temps de service sera de dix mois s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 1er, 1°, a, ou sera de douze mois s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 1er, 1°, b ».

Art. 3

Par dérogation à l'article 28, alinéa 6, des mêmes lois coordonnées, l'objecteur de conscience, appartenant à la levée 1993 ou à une levée antérieure qui renonce à son statut après le 1er octobre 1993 restera ou sera soumis aux obligations de la levée 93.

Art. 4

Les articles 1er et 2 de la présente loi sont d'application aux objecteurs de conscience rattachés à la levée 1993 ou à une levée ultérieure.

VOORONTWERP VAN WET

voorgelegd aan het advies van de Raad van State

**Voorontwerp van wet tot wijziging van de wetten
houdende het statuut van de gewetensbezwaarden,
gecoördineerd op 20 februari 1980**

Artikel 1

In artikel 18, eerste lid, van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980, gewijzigd door de wet van 20 april 1989, worden de woorden « Zijn diensttijd zal vier maanden meer bedragen dan die welke opgelegd is aan de dienstplichtigen, die niet bedoeld zijn in artikel 63, § 2, van de gecoördineerde dienstplichtwetten en hun actieve dienst in België vervullen en die geen kandidaat-reservegegradeerden zijn en deel uitmaken van het legercontingent, genoemd naar het jaar waarin hij bij de civiele bescherming in dienst treedt » vervangen door de woorden « Zijn diensttijd zal tien maanden bedragen ».

Art. 2

In artikel 19, eerste lid, van dezelfde gecoördineerde wetten, gewijzigd door de wet van 20 april 1989, worden de woorden « Zijn diensttijd zal vier maanden meer bedragen dan die welke opgelegd is aan de dienstplichtigen, die niet bedoeld zijn in artikel 63, § 2, van de gecoördineerde dienstplichtwetten en hun actieve dienst in België vervullen en die geen kandidaat-reservegegradeerden zijn en deel uitmaken van het legercontingent, genoemd naar het jaar waarin hij in dienst treedt, indien hij één van de taken verricht welke bedoeld zijn in artikel 21, § 1, 1°, a, of acht maanden meer bedragen indien hij één van de taken verricht welke bedoeld zijn in artikel 21, § 1, 1°, b » vervangen door de woorden « Zijn diensttijd zal tien maanden bedragen, indien hij één van de taken verricht welke bedoeld zijn in artikel 21, § 1, 1°, a, of zal twaalf maanden bedragen indien hij één van de taken verricht welke bedoeld zijn in artikel 21, § 1, 1°, b ».

Art. 3

In afwijking van artikel 28, zesde lid, van dezelfde gecoördineerde wetten, blijft of wordt de gewetensbezwaarde, behorend tot de lichterij 1993 of tot een vroegere lichterij die afstand doet van zijn statuut na 1 oktober 1993, onderworpen aan de verplichtingen van de lichterij 1993.

Art. 4

De artikelen 1 en 2 van deze wet zijn van toepassing op de gewetensbezwaarden die ingedeeld zijn bij de lichterij 1993 of een latere lichterij.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre des vacances, saisi par le Ministre de l'Intérieur, le 13 août 1992, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi « modifiant les lois portant le statut des objecteurs de conscience coordonnées le 20 février 1980 », a donné le 17 août 1992 l'avis suivant :

PREAMBULE

Dans la formule de proposition, il y a lieu de mentionner le titre du Ministre, tel qu'il figure dans l'arrêté royal du 7 mars 1992, à savoir « Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique ».

La même observation vaut pour la formule de présentation aux Chambres législatives et pour le contreseing de l'arrêté de présentation.

DISPOSITIF

Article 1er

1. Dans le texte en projet, il y a lieu d'utiliser le présent de l'indicatif et donc d'écrire : « Son temps de service est de dix mois ».

2. Au début du texte français, il faut écrire, conformément à l'usage : « Dans l'article ... »

La même observation vaut pour l'article 2.

Art. 2

Dans le texte proposé en remplacement, il vaut mieux écrire :

« Son temps de service est de dix mois, s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 1er, 1°, a, ou de douze mois, s'il assume ... »

Art. 3

1. Le mot « et » devrait être inséré entre le mot « antérieure » et le mot « qui ».

2. A la fin du texte français, il convient d'écrire : « ...reste ou est soumis aux obligations de la levée 1993 ».

Art. 4

Dans le texte français, il faut écrire « sont applicables » au lieu de « sont d'application ».

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede vakantiekamer, op 13 augustus 1992 door de Minister van Binnenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet « tot wijziging van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980 », heeft op 17 augustus 1992 het volgend advies gegeven :

AANHEF

In het voordrachtformulier dient de titel van de minister te worden vermeld zoals hij voorkomt in het koninklijk besluit van 7 maart 1992, te weten « Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken ».

Dezelfde opmerking geldt voor het formulier waarmee het ontwerp wordt ingediend bij de Wetgevende Kamers en voor de medeondertekening van het indieningsbesluit.

BEPALEND GEDEELTE

Artikel 1

1. In de ontworpen tekst dient de onvoltooid tegenwoordige tijd te worden gebruikt en dient dus te worden geschreven : « Zijn diensttijd bedraagt tien maanden ».

2. Aan het begin van de Franse tekst schrijve men zoals gebruikelijk is : « Dans l'article ... »

Dezelfde opmerking geldt voor artikel 2.

Art. 2

In de tekst die ter vervanging wordt voorgesteld zou het beter zijn te schrijven :

« Zijn diensttijd bedraagt tien maanden indien hij één van de taken verricht bedoeld in artikel 21, § 1, 1°, a, of twaalf maanden indien hij één van de taken verricht bedoeld in ... »

Art. 3

1. Tussen het woord « lichtung » en het woord « die » zou het woord « en » moeten worden ingevoegd.

2. Aan het slot van de Franse tekst dient te worden geschreven : « ...reste ou est soumis aux obligations de la levée 1993 ».

Art. 4

In de Franse tekst dient te worden geschreven : « sont applicables » in plaats van « sont d'application ».

La chambre était composée de

MM. :

P. TAPIE, *premier président*;

J.-C. GEUS,
J. MESSINNE, *conseillers d'Etat*;

F. DELPEREE,
P. GOTHOT, *assesseurs de la section de législation*;

Mme :

R. DEROY, *greffier*.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE.

Le rapport a été rédigé par M. C. MENDIAUX, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. J. JAUMOTTE, référendaire adjoint.

Le Greffier,

R. DEROY

Le Président,

P. TAPIE

De kamer was samengesteld uit

HH. :

P. TAPIE, *eerste voorzitter*;

J.-C. GEUS,
J. MESSINNE, *staatsraden*;

F. DELPEREE,
P. GOTHOT, *assessoren van de afdeling wetgeving*;

Mevr. :

R. DEROY, *griffier*.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer P. TAPIE.

Het verslag werd opgesteld door de heer C. MENDIAUX, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de heer J. JAUMOTTE, adjunct-referendaris.

De Griffier,

R. DEROY

De Voorzitter,

P. TAPIE

PROJET DE LOI

BAUDOUIN, ROI DES BELGES

A tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique est chargé de présenter en Notre Nom aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

Dans l'article 18, alinéa 1er, des lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980, modifié par la loi du 20 avril 1989 les mots « Son temps de service dépassera de quatre mois celui imposé aux miliciens non visés à l'article 63, § 2, des lois coordonnées sur la milice et effectuant leur service actif en Belgique et non candidats gradés de réserve et faisant partie du contingent de l'armée qui porte le millésime de l'année pendant laquelle il entre en service à la protection civile » sont remplacés par les mots : « Son temps de service est de dix mois ».

Art. 2

Dans l'article 19, alinéa 1er, des mêmes lois coordonnées, modifié par la loi du 20 avril 1989, les mots : « Son temps de service dépassera de quatre mois celui imposé aux miliciens non visés à l'article 63, § 2, des lois coordonnées sur la milice et effectuant leur service actif en Belgique et non candidats gradés de réserve et faisant partie du contingent de l'armée qui porte le millésime de l'année pendant laquelle il entre en service s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 1er, 1°, a, ou dépassera de huit mois ce service s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 2, 1°, b » sont remplacés par les mots : « Son temps de service est de dix mois s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 1er, 1°, a, ou de douze mois s'il assume une des tâches visées à l'article 21, § 1er, 1°, b ».

WETSONTWERP

BOUDEWIJN, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

In artikel 18, eerste lid, van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980, gewijzigd door de wet van 20 april 1989, worden de woorden « Zijn diensttijd zal vier maanden meer bedragen dan die welke opgelegd is aan de dienstplichtigen, die niet bedoeld zijn in artikel 63, § 2, van de gecoördineerde dienstplichtwetten en hun actieve dienst in België vervullen en die geen kandidaat-reservegegradueerden zijn en deel uitmaken van het legercontingent, genoemd naar het jaar waarin hij bij de civiele bescherming in dienst treedt » vervangen door de woorden « Zijn diensttijd bedraagt tien maanden ».

Art. 2

In artikel 19, eerste lid, van dezelfde gecoördineerde wetten, gewijzigd door de wet van 20 april 1989, worden de woorden « Zijn diensttijd zal vier maanden meer bedragen dan die welke opgelegd is aan de dienstplichtigen, die niet bedoeld zijn in artikel 63, § 2, van de gecoördineerde dienstplichtwetten en hun actieve dienst in België vervullen en die geen kandidaat-reservegegradueerden zijn en deel uitmaken van het legercontingent, genoemd naar het jaar waarin hij in dienst treedt, indien hij één van de taken verricht welke bedoeld zijn in artikel 21, § 1, 1°, a, of acht maanden meer bedragen indien hij één van de taken verricht welke bedoeld zijn in artikel 21, § 1, 1°, b » vervangen door de woorden « Zijn diensttijd bedraagt tien maanden indien hij één van de taken verricht bedoeld in artikel 21, § 1, 1°, a, of twaalf maanden indien hij één van de taken verricht bedoeld in artikel 21, § 1, 1°, b ».

Art. 3

Par dérogation à l'article 28, alinéa 6, des mêmes lois coordonnées, l'objecteur de conscience, appartenant à la levée 1993 ou à une levée antérieure et qui renonce à son statut après le 1er octobre 1993 reste ou est soumis aux obligations de la levée 1993.

Art. 4

Les articles 1er et 2 de la présente loi sont applicables aux objecteurs de conscience rattachés à la levée 1993 ou à une levée ultérieure.

Donné à Bruxelles, le 15 septembre 1992.

BAUDOUIN

PAR LE ROI :

*Le Ministre de l'Intérieur et
de la Fonction publique,*

L. TOBBACK

Art. 3

In afwijking van artikel 28, zesde lid, van dezelfde gecoördineerde wetten, blijft of wordt de gewetensbezwaarde, behorend tot de lichting 1993 of tot een vroegere lichting en die afstand doet van zijn statuut na 1 oktober 1993, onderworpen aan de verplichtingen van de lichting 1993.

Art. 4

De artikelen 1 en 2 van deze wet zijn van toepassing op de gewetensbezwaarden die ingedeeld zijn bij de lichting 1993 of een latere lichting.

Gegeven te Brussel, 15 september 1992.

BOUDEWIJN

VAN KONINGSWEGE :

*De Minister van Binnenlandse Zaken
en Ambtenarenzaken,*

L. TOBBACK